

Роговська Єлизавета Владиславівна
викладач кафедри мистецької освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

ЗНАЧЕННЯ ДИТЯЧИХ ВОКАЛЬНИХ КОНКУРСІВ У РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Анотація: на прикладі розвитку дитячої фестивально-конкурсної діяльності мистецьких інституцій Житомира, у статті розкрито актуальні особливості функціонування вокальних конкурсів у сучасному культурному просторі; підкреслено їх комплексний вплив на формування особистості у поєднанні функцій навчання, виховання та соціалізації.

Ключові слова: вокальне мистецтво, конкурси, фестивалі, арт-простір, обдарована молодь.

У контексті сучасного соціокультурного розвитку дитяча фестивально-конкурсна діяльність стала невід'ємною частиною арт-простору, трансформуючись під впливом цифрових технологій, соціальних запитів та об'єктивних реалій.

За останні роки у дитячих вокальних конкурсах спостерігаються певні тенденції розвитку, що включають:

- Дистанційні формати (онлайн-конкурси): через безпекові обмеження та розширення географії (участь дітей з-за кордону), популярними стали дистанційні конкурси, де оцінювання проходить за відео- чи фотоматеріалами.
- Патріотичний фокус: конкурси акцентують увагу на національно-патріотичному вихованні, українській культурі та духу незламності.
- Багатожанровість та інновації: сучасні конкурси об'єднують вокал, хореографію, театральне мистецтво та інструментальний жанр, надаючи можливості для творчого самовираження.
- Інтерактивність: окрім конкурсних виступів, заходи включають майстер-класи, творчі лабораторії та інтерактивний театр.

Історія вокальних конкурсів і фестивалів у Житомирі багата на академічні традиції, народну творчість та сучасні естрадні проекти. Житомирщина відома як центр вокально-хорового мистецтва, а також як місто, що приймає масштабні всеукраїнські мистецькі заходи. Сучасний мистецький простір Житомира характеризується стрімким розвитком дитячої фестивально-конкурсної діяльності, оскільки дитячі вокальні конкурси та фестивалі є вагомим чинником позашкільної художньо-естетичної освіти, виступають платформою для самовираження та виявлення обдарованої молоді.

Значення дитячих вокальних конкурсів у розвитку творчого потенціалу та соціалізації дітей та молоді можна узагальнити у кілька кластерів. Так, психолого-педагогічне значення конкурсів зводиться до стимуляції мотивації (конкурсна діяльність виступає каталізатором для інтенсивної щоденної навчальної роботи); подолання психологічних бар'єрів (вихід на сцену допомагає дитині долати страх публічних виступів); формування стресостійкості (досвід оцінювання загартовує психіку та вчить адаптації до конкуренції); емоційний розвиток (естрадне та академічне виконавство збагачує емоційну сферу юного співака). Професійно-виконавський аспект полягає на розвитку вокальних навичок (підготовка конкурсного репертуару вимагає максимальної мобілізації технічних ресурсів); оцінці фахівців (професійне журі забезпечує незалежний моніторинг рівня виконавської майстерності); сценічній практиці (дитина опановує навички роботи з мікрофоном, акустикою залу та сценічним рухом); репертуарному пошуку (участь у конкурсах стимулює викладачів до пошуку якісних сучасних творів. Соціалізація та міжкультурна взаємодія реалізується через комунікативні навички (спілкування за лаштунками сприяє розвитку міжособистісної взаємодії дітей); обмін досвідом (юні виконавці та педагоги переймають кращі творчі практики колег); міжкультурний діалог (міжнародні конкурси знайомлять учасників із національними традиціями інших країн); формування ідентичності (пісенні фестивалі виступають важливим засобом виховання національної культури).

Серед широкого грона мистецьких заходів такого типу, що проводяться у Житомирі, виокремимо відкритий міський фестиваль-конкурс дитячої та юнацької творчості «Зоряні надії», який має глибокі багаторічні традиції і проходить за підтримки Управління у справах сім'ї, молоді та спорту. Метою фестивалю-конкурсу є: створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу дітей та молоді; пошук, підтримка та стимулювання творчо обдарованих дітей, підлітків, молоді;

сприяння самореалізації творчої особистості в сучасному суспільстві; збереження і популяризація національної культури; розвиток творчих контактів між колективами та їх керівниками; підвищення виконавської майстерності колективів і окремих виконавців.

Фестиваль-конкурс дає можливість продемонструвати свої таланти дітям, підліткам та молоді від 4-х до 21 року.

Конкурс проходить у шести номінаціях: вокал (академічний, естрадний, народний, театр пісні, мюзикл); хореографія (класична, народна, естрадна, сучасна, спортивна); театральний жанр (драматичний, естрадний, академічний, ляльковий); розмовний жанр (художнє читання, сатира, гумор); інструментальний жанр (соло, малі форми, ансамблі); декоративно-прикладне, художнє мистецтво (малюнок, макраме, м'яка іграшка, вироби з дерева, вишиванка, вироби з бісеру, паперова пластика, фітодизайн тощо). Найбільшу кількість учасників збирає номінація «Вокал». У рамках вокального дня на сцені виступають солісти та вокальні колективи.

З кожним роком кількість бажаючих взяти участь у конкурсі зростає. Так, «Зоряні надії – 2026», який проходив 19-27 березня 2026 року на базі Міського культурно-спортивного центру ЖМР, охопив понад 1000 дітей, підлітків та молоді.

Обласний конкурс дитячої вокальної творчості «Співочі перлинки Полісся» серед учнів мистецьких шкіл області відбувається на базі закладу «Музична школа імені Святослава Ріхтера». У рамках програми конкурсу діти і викладачі відвідують народний музей знаменитого піаніста Святослава Ріхтера.

Метою конкурсу є виховання у підростаючого покоління почуття патріотизму, спонукання до творчого розвитку, популяризація кращих творів українських та зарубіжних композиторів, підвищення рівня виконавської майстерності учнів.

До складу журі конкурсу входять висококваліфіковані викладачі Житомирського музичного фахового коледжу ім. В. С. Косенка, які високопрофесійно і об'єктивно оцінюють виступи учасників конкурсу.

Всеукраїнський фестиваль-конкурс сучасного мистецтва Brand Fest — це масштабний творчий проєкт, який об'єднує талановитих дітей, молодь та дорослих з усієї України, який проходить за підтримки Управління культури та туризму Житомирської обласної державної адміністрації, Громадської організації «БРЕНД» (керівник Анастасія Тарковська)

Організатори фестивалю створюють простір, де народжуються нові імена, розкривається потенціал учасників та формується сучасна культура мистецтва. Для участі у фестивалі-конкурсі сучасного мистецтва Brand Fest вікових та професійних обмежень немає. Є окремі категорії як для початківців, так і для професіоналів.

Номінації фестивалю: вокальне мистецтво, хореографічне мистецтво, інструментальне мистецтво, театральне мистецтво, театри мод та інші сучасні творчі напрямки. Запрошуються солісти, дуети, тріо, колективи вокального, хореографічного мистецтва, державних та приватних навчальних закладів.

Номінація «Вокальне мистецтво» містить такі категорії, як: естрадний вокал, авторська пісня, народна пісня, академічний, джазовий вокал, к-рор вокал, рок-вокал, кавер-версія, а cappella, вокально-інструментальна композиція, вокально-хореографічна композиція.

Особливістю Всеукраїнського фестивалю-конкурсу сучасного мистецтва Brand Fest є те, що учасники мають можливість виступати на професійних сценах України, отримати запрошення до творчих телевізійних та мистецьких проєктів.

Підсумовуючи, зазначимо, що:

- Дитячі вокальні конкурси мають комплексний вплив на формування особистості дитини.
- Вони ефективно поєднують функції навчання, виховання, соціалізації та психологічного загартування.
- Конкурс сприймається не як фінал, а як новий етап для творчого зростання.
- Популяризація вокальних шкіл актуалізує потребу наукового аналізу конкурсного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Фестиваль-конкурс «ЗОРЯНІ НАДІЇ – 2026» зібрав більше тисячі учасників. URL: <https://daily.zt.ua/2026/03/28/festyval-konkurs-zoryani-nadiyi-2026-zibrav-bilshe-tysiachi-uchasnykiv/>
2. «Зоряні надії» — 26-й відкритий міський фестиваль підвів ризик у конкурсі дитячої та юнацької творчості. URL: <https://zt-rada.gov.ua/?pages=16638>

3. Обласний конкурс дитячої вокальної творчості «Співочі перлинки Полісся». URL: <https://mssr.zt.ua/oblasnyj-konkurs-dytyachoyi-vokalnoyi-tvorchosti-spivochi-perlynky-polissya/>
4. BRAND FEST 2026. URL: <https://fest-portal.com/ev/26-mizhnarodnij-konkurs-nova-era-2025-zhitomir/>